

Το Ευρωπαϊκό Portfolio Γλωσσών & άλλες καινοτόμες δράσεις
Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
Αίθουσα «Γαλάτεια Σαράντη» --- Τετάρτη 2 Μαρτίου 2011

Το εκπαιδευτικό υλικό του ΠΕΑΠ με γνώμονα το μαθητή

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Κέντρο Έρευνας για την Αγγλική Γλώσσα: Διδασκαλία και Αξιολόγηση

<http://rcel.enl.uoa.gr/englishinschool>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το Πρόγραμμα Εκμάθησης της Αγγλικής στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (ΠΕΑΠ)

- Το ΠΕΑΠ είναι ένα *πλαίσιο* εκπαιδευτικού προγράμματος για τα αγγλικά των δύο πρώτων τάξεων του δημοτικού, το οποίο συνιστά ένα ολοκληρωμένο σχέδιο *αναδυόμενου* (πολύ)γραμματισμού.
- Το ΠΕΑΠ υιοθετεί μια γλωσσοπαιδαγωγική προσέγγιση που εμπλέκει τους μαθητές βιωματικά σε δημιουργικές δραστηριότητες, παιχνιιώδεις γλωσσικές ασκήσεις και σε οικείες, διασκεδαστικές περιστάσεις επικοινωνίας.

Γενικοί στόχοι του ΠΕΑΠ

- Η κοινωνική και επικοινωνιακή αγωγή του παιδιού (λ.χ. ανάπτυξη συνεργατικών δεξιοτήτων, σεβασμός στους άλλους, αφύπνιση διαπολιτισμικού ήθους επικοινωνίας)
- Η καλλιέργεια γνωστικών δεξιοτήτων (λ.χ. αναλυτικών και συνθετικών δεξιοτήτων, επαγωγικών μαθησιακών δεξιοτήτων, οπτική αντίληψη, ακουστική αντίληψη).

Επιμέρους στόχοι του ΠΕΑΠ

- Το άνοιγμα προς την πολυγλωσσία και τη διαφορετικότητα (λ.χ. ευαισθητοποίηση ως προς το πώς μπορεί κάποιος να κάνει εποικοδομητική παράλληλη χρήση γλωσσών - της μητρικής και της ξένης γλώσσας)
- Η διαμόρφωση βάσεων για την περαιτέρω γλωσσομάθεια (λ.χ. εξοικείωση με καθημερινές επικοινωνιακές πρακτικές στην Αγγλική, ανάπτυξη κινήτρων για την εκμάθησή της Αγγλικής και άλλων ξένων γλωσσών).

Διδακτική προσέγγιση του ΠΕΑΠ

- Η μάθηση επιδιώκεται μέσω της διάδρασης (interactive learning). Οι μικροί μαθητές, ανάλογα με τις δυνατότητες τους ο καθένας, μαθαίνει να χρησιμοποιεί στοιχεία της ξένης γλώσσας, κυρίως για να κατανοήσει αλλά και για να παράγει λόγο στην Αγγλική –αρχικά λέξεις και φράσεις (πάντα σ' ένα κοινωνικά προσδιορισμένο συγκειμενικό πλαίσιο) και κατόπιν εκτενέστερο προφορικό λόγο προκειμένου π.χ. να κατανοήσει την αφήγηση μιας ιστορίας, να περιγράψει ο ίδιος κάτι, κτλ.).

Το «Αναλυτικό Πρόγραμμα» του ΠΕΑΠ

- Το πρόγραμμα «ύλης» (syllabus) βασίζεται στα δεδομένα που προκύπτουν από την πειραματική εφαρμογή των μαθησιακών δραστηριοτήτων στα 800 ολοήμερα σχολεία.
- Πρόκειται για ένα *a-posteriori* syllabus. Δηλαδή, είναι ένα πρόγραμμα που αναπτύσσεται βάσει της εμπειρίας στην σχολική τάξη με μαθητές για τους οποίους το πρόγραμμα προορίζεται.

Τα περιεχόμενα του προγράμματος

ACTIVITY	Topic/Theme	Communicative goal	Language function(s)	Vocabulary	Language pattern
A3	OUR NAMES IN ENGLISH	Reading aloud one's name in English	▪Introducing oneself	Greeting words	Hi, my name's ... Hi, I'm ... What's your name?
A4	WORDS WE HAVE IN COMMON	Saying words in English that are similar in Greek	▪Asking for and giving information	Food words (cake, banana, sandwich) Animals (elephant, gorilla) Other words (piano, super market, etc)	What's this? It's a (an) ...
A5	NUMBERS 1-5	Understanding and producing numbers from 1-5	▪Counting ▪Asking for and giving information	One, two, three, four, five	What's this? What number is this? It's number ... (one, two, etc)
B1a	OUR PETS	Naming pets	▪Asking for and giving information	Pets (dog, cat, fish, parrot, rabbit, turtle, etc)	Look! What's this? It's a ...
B1b	ANIMAL GAME	Naming animals	▪Asking for and giving information	Animal vocabulary	Is this a ...? Yes, it is! / No, it isn't!

Ανάπτυξη δεξιοτήτων βάσει του syllabus

ACTIVITY	Topic	Social & Emotive skills	Cognitive skills	Artistic skills	Musical skills	Motor & Kinaesthetic skills
A1	OUR ENGLISH CLASS	<ul style="list-style-type: none"> ▪Getting to know each other ▪Working individually and as a whole class 	Identifying objects around them (drawing upon their knowledge of the world)			
A2	OUR MASCOT	<ul style="list-style-type: none"> ▪Greeting/ identifying and introducing oneself ▪Working as a group 	Imagining the class mascot is a person who speaks English			
A3	OUR NAMES IN ENGLISH	<ul style="list-style-type: none"> ▪Introducing oneself ▪Working individually, in pairs, groups and as a class ▪Competing in a game ▪Following a procedure 	Making associations (connecting what they hear to the written or spoken form of their name)	Decorating their names		Colouring inside the lines
A4	WORDS WE HAVE IN COMMON	<ul style="list-style-type: none"> ▪Developing feelings of familiarity towards English ▪Working individually, in groups or as a whole class 	Drawing upon their knowledge of the world Making associations (connecting what they hear in the L2 to what is familiar in the L1)	Drawing		Colouring inside the lines
A5	NUMBERS 1-5	<ul style="list-style-type: none"> ▪Following a procedure ▪Working individually, in groups or in teams ▪Cooperating within the team and competing against the other team ▪Helping each other when necessary ▪Standing in a line and taking turns ▪Following the rules of a game 	Making associations (associating number of hand clapping to a number)	Drawing		Colouring inside the lines

Ανάπτυξη του προγράμματος

- Φάση 1: Προσδιορίστηκε η «ύλη» μετά από συστηματική ανάλυση των δραστηριοτήτων (task analysis), βάσει συγκεκριμένων κατηγοριών που αντανακλούν τη θεωρία της γλώσσας που έχει υιοθετήσει το ΠΕΑΠ.
- Φάση 2: Αποτιμήθηκε το περιεχόμενο της «ύλης» (επαναλήψεις, ελλείψεις, τρόπος παρουσίασης, κτλ.)
- Φάση 3 (υλοποιείται τώρα): Αποτιμούνται οι δραστηριότητες βάσει των οποίων εφαρμόζεται το πρόγραμμα.
- Φάση 4 (υλοποιείται τώρα): Επανεξετάζεται η σύνδεση με το ΠΕΑΠ, και ο έλεγχος οδηγεί σε αμφίδρομη ανατροφοδότηση.
- Φάση 5 (υλοποιείται τώρα): Αναπροσδιορίζονται οι στόχοι του syllabus.

Πηγές δραστηριοτήτων και υλικού

- Το υλικό (τα κείμενα) για το μαθητή γράφονται από τους δημιουργούς των δραστηριοτήτων. Χρησιμοποιούνται επίσης αυτούσια ή προσαρμοσμένα κείμενα από έντυπα παιδικού λόγου ή από το διαδίκτυο.
- Οι μαθησιακές δραστηριότητες για την Α & Β δημοτικού
 - ▣ κατασκευάζονται από επιλεγμένους εκπαιδευτικούς οι οποίοι επιμορφώθηκαν εντασσόμενοι εξ αρχής στην επιστημονική ομάδα του ΠΕΑΠ
 - ▣ αναπτύσσονται υπό την καθοδήγηση των επιστημονικά και εκπαιδευτικά υπευθύνων
 - ▣ προσαρμόζονται με βάση την εμπειρία των εκπαιδευτικών-συγγραφέων στην τάξη.

Οργάνωση των δραστηριοτήτων σε κύκλους

- Κύκλος Α: δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση στην ξένη γλώσσα
- Κύκλος Β: δραστηριότητες που οδηγούν από τον εαυτό προς τον άλλον με την παιγνιώδη χρήση λέξεων της ξένης γλώσσας, σε συσχετισμό με την ελληνική και τις γνώριμες εμπειρίες από το περιβάλλον του
- Κύκλος Γ: δραστηριότητες που οδηγούν από το ατομικό στο συλλογικό και στη χρήση λέξεων και φράσεων στο συγκειμενικό τους πλαίσιο με στόχο το σχεδιασμό νοημάτων
- Κύκλος Δ: δραστηριότητες που στηρίζονται σε πολυτροπικά κείμενα, με στόχο την κατανόηση και παραγωγή κοινωνικά προσδιορισμένου λόγου.

Ο «πέμπτος» κύκλος

- Ο τελευταίος κύκλος περιλαμβάνει πρόσθετη ύλη και συνδέσμους όπου ο εκπαιδευτικός μπορεί να βρει
 - ποιήματα και ρίμες
 - τραγούδια, μουσική και ήχους
 - παιχνίδια, ιστορίες και παραμύθια
 - εικόνες, κόμικς
 - δραστηριότητες για κίνηση για κατασκευή αντικειμένων.

Διαφορές του εκπαιδευτικού υλικού από τα εγχειρίδια της

αγοράς

- Δεν είναι προκαθορισμένη η δομή τους με βάση τις υποθέσεις ενός ή δύο συγγραφέων
- Δεν περιλαμβάνει μια πεπερασμένη ύλη
- Δεν είναι κατασκευασμένο για να διδάσκονται όλοι οι μαθητές τα ίδια πράγματα με τον ίδιο τρόπο
- Δεν είναι πολιτισμικά ουδέτερο ή αποκλειστικά «αγγλοκεντρικό»
- Δεν είναι γραμμένο για ένα διεθνές κοινό
- Δεν έχει στόχους αποκλειστικά ή πρωταρχικά γλωσσοδιδακτικούς

Χρήση των δραστηριοτήτων

- Αριθμός εκπαιδευτικών που χρησιμοποιούν τις δραστηριότητες του ΠΕΑΠ:
 - Από τους 2.000 εκπαιδευτικούς, το 30% προσπάθησε εξ αρχής να χρησιμοποιήσει το υλικό του ΠΕΑΠ. Μετά την αρχική ενημέρωσή τους άρχισε να το χρησιμοποιεί το 60%. Τώρα το χρησιμοποιεί το 70%.
- Οι περιορισμοί της χρήσης του:
 - Έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής
 - Έλλειψη ψηφιακού γραμματισμού
 - Έλλειψη διάθεσης να αφιερωθεί ο απαιτούμενος έξτρα χρόνος
 - Έλλειψη εμπιστοσύνης στο υλικό ή στον ίδιο του τον εαυτό.

Επισκεψιμότητα στην ιστοσελίδα

- Σύμφωνα με τους Σχολικούς Συμβούλους:
 - η ιστοσελίδα του ΠΕΑΠ θεωρείται σημαντικό εργαλείο που χρησιμοποιούν εκπαιδευτικοί και γονείς για να ενημερωθούν και για το πρόγραμμα και τις δραστηριότητες
 - εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι τους έχει «λύσει τα χέρια» και ότι περιμένουν την συνεχή βελτίωση της
 - χρησιμοποιούν τις δραστηριότητες και τις κατασκευές και πολλοί έχουν χρησιμοποιήσει τα «early songs» από το youtube.
- Σύμφωνα με τα στοιχεία επισκεψιμότητας από το google
 - 14,724 άτομα επισκέφτηκαν την ιστοσελίδα, κάνοντας 33,186 επισκέψεις Οκτώβρη-Φεβρουάριο
 - 512 σελίδες τις επισκέφτηκαν 188,065 φορές
 - Από το σύνολο των επισκεπτών, το 43.93% ήταν νέοι επισκέπτες και το 56.07% ήταν επισκέπτες που επέστρεψαν περισσότερο από 1 φορά.

Οι αντιδράσεις των εκπαιδευτικών

- Οι αντιδράσεις είναι ποικίλες και αποτυπώνονται τώρα. Ωστόσο, η γενική εικόνα είναι πως θεωρούν:
 - την αναζήτηση στην ιστοσελίδα ιδιαίτερα χρονοβόρα και αγχωτική
 - την αναζήτηση στην ιστοσελίδα δαπανηρή αφού κάποια σχολεία φαίνεται να μην έχουν τους κατάλληλους πόρους για τόσο χαρτί και μελάνι
- Το 80% των εκπαιδευτικών φαίνεται να θέλει ένα οργανωμένο έντυπο υλικό

Απόψεις που ποικίλουν

- Μερικοί εκπαιδευτικοί θεωρούν πως:
 - το ΠΕΑΠ δίνει την αίσθηση του «σκόρπιου» και μη συστηματικού προγράμματος σπουδών και διακυβεύεται η αξία του
 - το υλικό στην ιστοσελίδα είναι πολύ και αγχώνονται ότι δεν θα προλάβουν να το καλύψουν όλο
 - το υλικό δεν είναι κατάλληλο για να «βγάλουν την ύλη»
 - το υλικό δεν είναι επαρκές και χρειάζεται να καταφύγουν σε υλικό από άλλες πηγές όπως το ίντερνέτ και βιβλία από εκδοτικούς οίκους

Οι προτάσεις των εκπαιδευτικών

- Η Ομάδα Έργου να τους δώσει έτοιμα τραγούδια για το μάθημα (ζητούν επίσης ή προτεινόμενους τίτλους ή ιστοσελίδες για reference material που όμως αυτό ήδη γίνεται).
- Προτείνουν να γίνει εμπλουτισμός της βιβλιοθήκης του σχολείου με reference material με δαπάνη του ίδιου του σχολείου.
- Να υπάρχει σε κάθε σχολείο ασύρματη σύνδεση ιντερνέτ. Έτσι αποφεύγονται οι πολλές μετακινήσεις για το μάθημα Αγγλικών, εξοικονομείται χρόνος και ίσως το κυριότερο, δεν χρειάζεται να ξοδεύουν συνέχεια υλικό αφού flashcards, song clips, ιστορίες κ.α. προβάλλονται από τις ιστοσελίδες σε όλη την τάξη.
- Να υπάρχει επίσης στην τάξη των αγγλικών διαδραστικός πίνακας και γενικά κατάλληλη τεχνική υποδομή.

Παράγοντες αναμόρφωσης (ή μη) των δραστηριοτήτων

- Η γλωσσο-διδασκτική λογική τους
- Η γλωσσο-παιδαγωγική λογική τους
- Η παιδευτική λογική τους
- Η λειτουργικότητά τους στην τάξη
- Η πρακτικότητά τους για τον εκπαιδευτικό
- Η αποτελεσματικότητά τους ως κίνητρα μάθησης
- Η συνοχή των γλωσσοδιδασκτικών και των παιδαγωγικών πρακτικών
- Η συνέπεια των θεματικών με την λογική που έχει ορίσει το ΠΕΑΠ για την κοινωνικοποίηση του παιδιού (από τον εαυτό προς τα έξω)

Άμεσες πηγές πληροφόρησης

- Οι εκπαιδευτικοί που χρησιμοποιούν τις δραστηριότητες στην τάξη (εκπαιδευτικοί που ανήκουν στις ομάδες δημιουργίας και αναμόρφωσης δραστηριοτήτων, καθώς και εκπαιδευτικοί που κάνουν αποτίμηση του υλικού βάσει ανοικτού ερωτηματολογίου).
- Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού βάσει της συστηματικής αποτύπωσης και ανάλυσης δραστηριοτήτων (task analysis)

Έμμεσες πηγές πληροφόρησης

- 1.600 εκπαιδευτικοί των ολοήμερων σχολείων που συμπλήρωσαν ειδικό ερωτηματολόγιο πριν αρχίσουν την εφαρμογή του ΠΕΑΠ
- 580 διευθυντές των ολοήμερων που παρείχαν πληροφορίες για τα σχολεία, τους εκπαιδευτικούς και το μαθητικό τους κοινό
- 32 Σχολικοί Σύμβουλοι Αγγλικής που συνέταξαν αναλυτικές εκθέσεις αφού οργάνωσαν ενημερωτικές συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς των 800 ολοήμερων ανά την Ελλάδα, καθώς επίσης με δασκάλους, γονείς και παράγοντες των τοπικών κοινοτήτων
- Η αυθόρμητη ανατροφοδότηση από εκπαιδευτικούς της τάξης
- Οι απαντήσεις γονέων που είναι διατεθειμένοι να συμπληρώσουν ειδικά κατασκευασμένο ερωτηματολόγιο

Σε τι συνίσταται η αναμόρφωση δραστηριοτήτων

- Στην διαφοροποίηση δραστηριοτήτων της Α' και της Β' τάξης
- Στην ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων για τη Β' τάξη, ειδικά στον πρώτο και τέταρτο κύκλο
- Στην αλλαγή κύκλου (από τον Α Κύκλο να γίνεται Β)
- Στην ενοποίηση πολλών δραστηριοτήτων σε μία
- Στη διατήρηση ευρείας θεματικής (λ.χ. ζώα) αλλά τροποποίηση των επιμέρους (π.χ. Β2 Η Β1d, Β1b και Β1c ενώθηκαν σε μια)3.
- Στην πρόσθεση, αφαίρεση, σύμπτυξη ή μετατροπή βασικών βημάτων σε προαιρετικά
- Στην πρόσθεση υλικού σε κάποιο βήμα
- Στη διαφοροποίηση στόχων
- Στη διαφοροποίηση διαδικασίας και πρακτικών

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ ΕΝΤΥΠΗΣ ΜΟΡΦΗΣ

- Ο φάκελος της Α τάξης θα είναι έτοιμος για χρήση από Σεπτέμβρη 2011:

Alpha

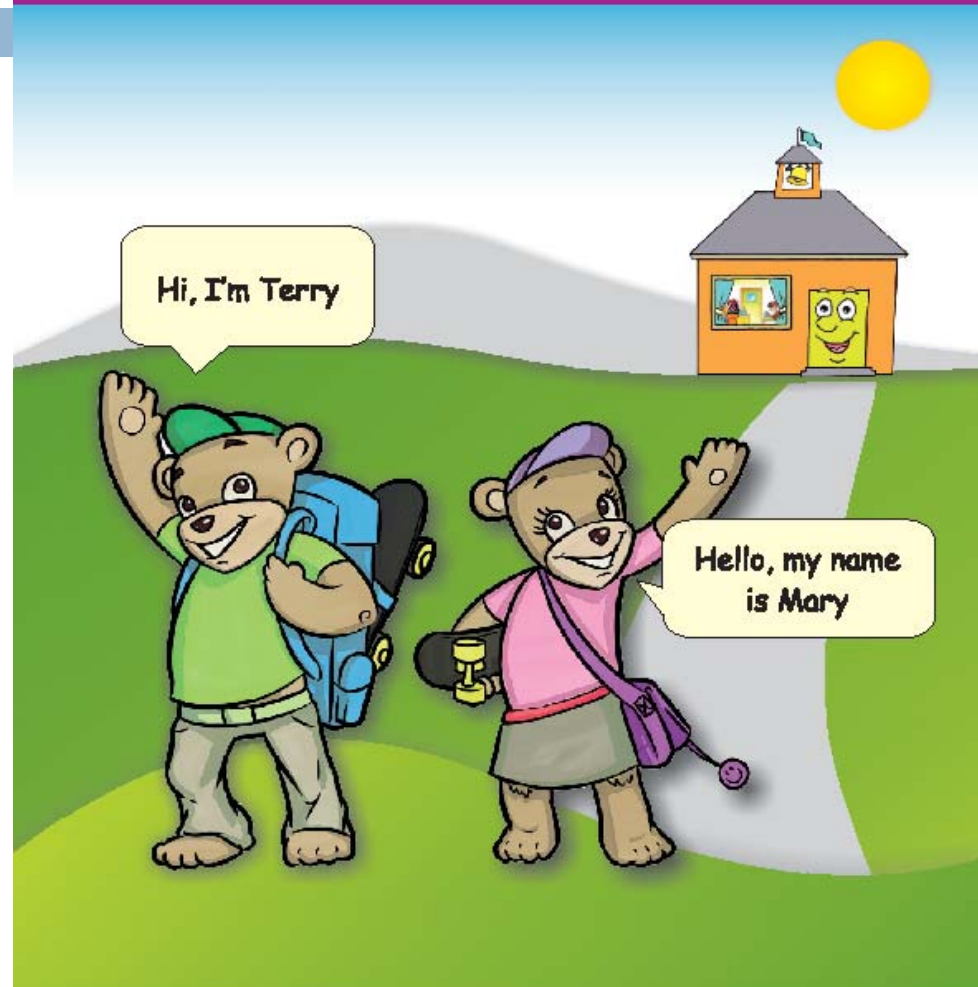

Εκπαιδευτικό πακέτο έντυπης μορφής

- Ο φάκελος της Β τάξης θα είναι έτοιμος για χρήση από Σεπτέμβρη 2012:

Το ταξίδι των ξένων γλωσσών
ξεκινά από το δημοτικό σχολείο...

Τα Αγγλικά πάνε Α' δημοτικού!